

استاندارد سازی رفتار ضابطان در نظام عدالت کیفری ایران

مؤلفان :

دکتر قدرت اله خسروشاهی

فرزاد عبدی

سرشناسه: خسرو شاهی، قدرت اله، ۱۳۴۱.
عنوان: استاندارد سازی رفتار ظابطان در نظام عدالت کیفری ایران.
تکرار نام پدید آور: مولفان: قدرت اله خسرو شاهی، فرزاد عبدی.
مشخصات نشر: قم، صحیفه خرد، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۳۱۶ ص
شابک: ۰-۲۴-۸۱۰۳-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص[۳۰۳]-۳۱۴، همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع: عدالت کیفری - استانداردها/ بزهکاران و مجرمان.
موضوع: رفتار-اخلاق حرفه ای/ قانون کیفری- ایران
موضوع: حقوق بین الملل بشر دوستانه
شماره افزوده: عبدی، فرزاد، ۱۳۵۴.
رد بندی کنگره: ۱۳۹۵، ۵ الف ۵ خ / KZ ۶۴۷۱
رده بندی ریبی: ۳۴۱.۴۶۰
شماره رک: ۳۹۳۴۱.۲

استاندارد سازی رفتار ضابطان در نظام عدالت کیفری ایران

نگارش و تدوین: قدرت اله خسرو شاهی - فرزاد عبدی

ناشر: صحیفه خرد

طرح جلد: حسنا لطفی

صفحه آرا: کیمیا مرادی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

قطع: وزیری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: زیتون - قم

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۹		مقدمه
فصل اول / استانداردسازی		
۲۳		استانداردسازی
۲۳		استاندارد
۲۳		تعاریف
۲۳		معنای لغوی استاندارد
۲۴		تعریف استاندارد
۲۶		استانداردسازی
۲۶		تعاریف
۲۷		فرایند استانداردسازی
۲۹		شکافها در فرایند استانداردسازی
۳۰		مدل فرایندی استانداردسازی
۳۰		ورودی فرایند استانداردسازی
۳۱		مشتریان
۳۲		کارمندان خدمات دهنده (مشتری دوم)
۳۳		بازی استاندارد
۳۴		جهانی شدن و استانداردسازی
۳۵		انواع استاندارد
۳۶		معیار و شاخص
۳۸		چند موضوع در استانداردسازی
۳۸		استاندارد استانداردها
۳۹		استانداردهای کار
۴۰		سیستم واژگونی استاندارد

فصل دوم / رفتار

۴۳	معنی لغوی رفتار
۴۴	تعریف اصطلاحی رفتار
۴۶	رفتار در شعر شاعران
۴۷	ابعاد رفتاری
۴۸	انواع رفتار
۴۸	رفتار حرفه‌ای
۴۹	رفتار انحرافی
۴۹	رفتار جمعی
۵۰	جنون جمعی
۵۰	هیستری جمعی
۵۱	شفاف‌سازی
۵۱	رفتار شفاف‌سازی
۵۱	رفتارهای غیر اخلاقی
۵۲	علل اختلالات رفتاری
۵۳	دوره‌های رفتارگرایی
۵۳	رفتارگرایی کلاسیک
۵۳	نو رفتارگرایی
۵۴	رفتار درمانی
۵۴	الگوی رفتاری
۵۵	هدف
۵۶	عوامل تأثیرگذار بر رفتار
۵۷	مذهب
۵۹	جنگ
۶۰	تأثیر عدالت در رفتار عمومی
۶۰	رفتار مدیران
۶۱	رفتار در جامعه
۶۲	رفتار در سازمان‌ها
۶۳	رهبری
۶۴	رفتار شهروندی سازمانی
۶۴	تاریخچه
۶۴	رفتار سازمانی
۶۴	تعریف رفتار سازمانی
۶۶	تاریخچه شکل‌گیری رفتار سازمانی

۶۶	ویژگی‌های رفتار سازمانی
۶۷	مراحل اجرای برنامه تعدیل رفتار
۶۷	انواع رفتار سازمانی
۶۸	عوامل ایجاد رفتار سازمانی
۶۸	اهداف رفتار سازمانی
۶۸	ارتباط رفتار سازمانی با سایر علوم
۶۹	روانشناسی
۶۹	جامعه‌شناسی
۷۰	روانشناسی اجتماعی
۷۰	مردم‌شناسی
۷۱	علوم سیاسی

فصل سوم / ضابطان قضایی

۷۵	معنای ضابط
۷۵	معنای لغوی ضابط
۷۷	تعریف اصطلاحی ضابط
۷۹	دادسرا
۷۹	سرنوشت دادسرا در قوانین موضوعه ایران
۸۰	تاریخچه و نقش دادسرا
۸۰	ضابط
۸۰	سیر تحول ضابطان دادگستری
۸۱	تقسیم‌بندی ضابطان دادگستری
۸۱	ضابطان دادگستری در دوره‌های تاریخی
۸۱	عصر هخامنشی
۸۲	دوران خلفای اسلامی (خلفای عباسی)
۸۲	دوران صفوی و قاجاریه
۸۲	دوره پهلوی (از سال ۱۲۹۹-۱۳۵۷ ه.ش)
۸۳	در عصر انقلاب شکوهمند اسلامی (از سال ۱۳۵۷ تا به حال)
۸۴	انواع ضابط دادگستری
۸۴	فرانسه
۸۵	ایران
۸۵	ضابطان خاص

۸۶	ضابط عام
۸۷	سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۸۸	رؤسا و معاونین زندان
۸۸	نیروی انتظامی
۸۹	وظایف و اختیارات ضابطان دادگستری
۸۹	جایگاه ضابطان در برخورد با جرائم
۹۰	جرائم مشهود
۹۰	تعریف
۹۰	وظایف
۹۱	جرائم غیر مشهود
۹۱	تعریف
۹۱	وظایف
۹۲	ناجا، مصداق تمام عیار ضبط
۹۳	پلیس
۹۳	تعریف لغوی
۹۳	تعریف اصطلاحی
۹۴	تاریخچه
۹۵	توجه به مسئولیت پلیس
۹۶	مسئولیت مدنی و کیفری پلیس
۹۷	بسیج
۹۷	تعریف
۹۷	تعریف لغوی
۹۸	تعریف اصطلاحی
۹۹	فلسفه وجودی بسیج
۱۰۰	تاریخچه
۱۰۰	سربازان وظیفه
۱۰۰	تعریف لغوی
۱۰۱	تعریف اصطلاحی
۱۰۱	فلسفه و ضرورت سربازی

فصل چهارم / عدالت کیفری

۱۰۵	معنای عدالت کیفری
-----	-------------------

۱۰۵	معنی لغوی.....
۱۰۶	معنی اصطلاحی.....
۱۰۸	عدالت کیفری در اسلام.....
۱۱۱	جایگاه و اهمیت عدالت کیفری.....
۱۱۳	دلایل اساسی ناکارآمدی عدالت کیفری.....
۱۱۳	تأثیر عدالت در رفتار عمومی.....

فصل پنجم/دیدگاه‌های مختلف در مورد استانداردسازی رفتار ضابطان

۱۱۷	دیدگاه‌های مختلف در مورد استانداردسازی رفتار ضابطان.....
۱۱۸	رفتار از منظر مذنب.....
۱۱۸	رفتار از منظر اخلاق و فقه.....
۱۱۹	مدل‌های رفتار سازمانی.....
۱۱۹	مدل استبدادی.....
۱۱۹	مدل مراقبتی.....
۱۲۰	مدل حمایتی.....
۱۲۰	مدل مشارکتی.....
۱۲۰	نظریه‌های رفتار.....
۱۲۰	مدل رفتارهای شهروندی گراهام.....
۱۲۳	نظریه برجسته‌سازی.....
۱۲۴	نظریه کنش.....
۱۲۴	تحلیل رفتار متقابل.....
۱۲۴	نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده.....
۱۲۵	زیست‌شناسی.....
۱۲۵	زیست‌شناسی اولیه.....
۱۲۶	زیست‌شناسی مدرن.....
۱۲۶	نظریه اجتماعی.....
۱۲۷	مطالعات هاتوژن.....
۱۲۸	مکتب رفتارگرایی.....
۱۲۹	دیدگاه نویسندگان در مورد استانداردسازی رفتار ضابطان.....
۱۳۰	افراد مؤثر در استانداردسازی.....
۱۳۰	نخبگان.....
۱۳۱	نقش مردم.....

۱۳۲	نقش مدیران
۱۳۳	مدیریت کیفیت
۱۳۴	اقدامات مدیران برای استانداردسازی رفتار
۱۳۵	مراحل عمده فراگرد مدیریت منابع انسانی
۱۳۶	جذب نیروی کار
۱۳۷	پرورش نیروی کار توانمند
۱۳۸	نگهداری نیروی کار توانمند
۱۳۹	بهبود مدیریت
۱۳۹	مدیریت بر خور
۱۴۰	شیوه فرماندهی
۱۴۱	عوامل محبوبیت
۱۴۲	الزامات سازمانی
۱۴۲	مأموریت‌ها
۱۴۳	ویژگی‌های مأموریت
۱۴۳	سازماندهی
۱۴۳	تعریف
۱۴۴	سازماندهی سازمان
۱۴۴	نیاز به استانداردهای سازمانی
۱۴۷	ویژگی کارکنان در سازمان استانداردسازی
۱۴۸	فرایند استاندارد
۱۴۸	ابلاغ و اطلاع‌رسانی استانداردها
۱۴۹	به‌کارگیری استانداردها
۱۵۰	تدوین استانداردها
۱۵۰	تدوین منشور رعایت اخلاقیات و قانون‌گرایی در سازمان
۱۵۰	آیا استانداردسازی با روح مصلحت جامعه‌سنجیت دارد؟
۱۵۱	مزایای و موانع استانداردسازی
۱۵۱	مزایای استانداردسازی
۱۵۲	موانع استانداردسازی
۱۵۳	راهکارهایی برای استانداردسازی در ایران
۱۵۴	استانداردسازی و تغییر
۱۵۵	انحراف و استانداردسازی
۱۵۷	زیرساخت‌های استانداردسازی
۱۵۷	استفاده از الگوها

۱۵۹	استانداردسازی رفتار
۱۶۵	استانداردسازی در جذب
۱۶۶	استاندارد منابع انسانی با الگوی اسلامی
۱۶۷	استانداردسازی در تشکیل پرونده
۱۶۹	شناورسازی و گستردگی مصادیق ضابطان
۱۷۰	تفکر اشتباهی از نحوه جذب و گزینش ضابطان
۱۷۱	ضابطان تخصصی
۱۷۱	پلیس سایر
۱۷۲	پلیس زن
۱۷۳	راه اندازی کلاترهای ویژه
۱۷۴	استانداردسازی در کمیت نوع ضابط
۱۷۵	مدل تحلیل

فصل ششم / یافته‌های تحقیق

۱۷۹	جایگاه و اهمیت استانداردسازی رفتار ضابطان نظام عدالت کیفری
۱۷۹	ضرورت استانداردسازی
۱۸۰	نقش استاندارد
۱۸۱	هدف از استانداردسازی
۱۸۲	استانداردسازی در اسلام
۱۸۲	کیفیت و استاندارد از دیدگاه اسلام
۱۸۲	استانداردسازی در روایات
۱۸۳	استانداردسازی در نهج البلاغه
۱۸۷	سازمان بین‌المللی استانداردسازی
۱۸۸	ایزو ۹۰۰۰
۱۸۹	علل شکل‌گیری سازمان بین‌المللی استاندارد
۱۹۱	استانداردسازی در ایران
۱۹۱	وضعیت استانداردسازی در ایران
۱۹۱	ارکان و تشکیلات
۱۹۲	جایگاه استانداردسازی در برنامه‌ها و سیاست‌های کلان کشور
۱۹۳	مشکلات فرا روی استانداردسازی در ایران
۱۹۴	استانداردسازی در سازمان‌ها
۱۹۹	استانداردهای منابع انسانی

۱۹۹	منابع انسانی
۱۹۹	انسان‌شناسی پیش‌نیاز استانداردسازی منابع انسانی
۲۰۰	مهارت انسانی
۲۰۱	استانداردسازی در جنبه‌های مختلف
۲۰۱	استانداردسازی در خدمات
۲۰۱	استانداردسازی در رفتار
۲۰۱	استانداردسازی شغلی
۲۰۲	استانداردسازی ضابطان
۲۰۳	فرایند استانداردسازی ضابطان
۲۰۳	ورودی
۲۰۳	فرهنگ عمومی
۲۰۴	فرهنگ
۲۰۵	تعریف فرهنگ عمومی
۲۰۶	خروجی‌ها
۲۰۸	نظام آموزشی برای استانداردسازی رفتار ضابطان در نظام عدالت کیفری ایران آموزش
۲۰۹	مراحل آموزش
۲۰۹	برنامه‌ریزی
۲۱۰	کنترل
۲۱۰	یادگیری
۲۱۲	آموزش ضابطان
۲۱۳	نقش آموزش در تحقق عدالت
۲۱۴	تأثیر هوش بر رفتار
۲۱۷	نظریه آموزش اجتماعی
۲۱۸	فرایند آموزش
۲۱۸	ورودی در فرایند آموزش
۲۱۸	توجه به آینده‌پژوهی در استانداردسازی آموزش
۲۱۹	توجه به رسانه
۲۲۰	توجه به ساختار
۲۲۱	خروجی در فرایند آموزش
۲۲۲	انضباط
۲۲۲	تعریف
۲۲۲	انواع انضباط
۲۲۲	انضباط بازدارنده

۲۲۳	انضباط اصلاح کننده
۲۲۳	آموزش در خدمت استانداردسازی
۲۲۵	مشکلات در استانداردسازی آموزش ضابطان
۲۲۵	عدم آموزش تخصصی ضابطان
۲۲۶	عدم توجه به ارتقاء دانش حقوقی عامه
۲۲۸	ایجاد اعتماد فراگیر در سازمان ضابطان
۲۲۸	اقدام به خودکشی
۲۲۹	ممانعت از افشای اسرار
۲۳۰	رفتار مشکوک
۲۳۱	فحاشی و هتاکی
۲۳۱	نظام خدماتی برای استانداردسازی رفتار ضابطان در نظام عدالت کیفری ایران
۲۳۱	نیاز
۲۳۳	نظریه‌ها در مورد نیاز
۲۳۳	تئوری یعنی سلسله مراتب
۲۳۳	تئوری سلسله مراتب «مازلو»
۲۳۴	تئوری ERG «الدرفر»
۲۳۵	استانداردسازی خدمات
۲۳۶	ارزیابی عملکرد
۲۳۷	بازخورد عملکرد استانداردها
۲۳۸	تسهیلات و امکانات
۲۳۹	امنیت و رضایت شغلی
۲۴۰	تقسیم کار
۲۴۰	کاهش استرس و فشار روانی
۲۴۱	عدالت گسترده
۲۴۱	برآوردن انتظارات
۲۴۲	علاقه به شغل
۲۴۲	محیط کاری
۲۴۳	ارائه خدمات به ضابطان
۲۴۴	عدم توجه به تأمین مالی و جانی ضابطان و ضمانت آن
۲۴۵	ضرورت تهیه و تدوین قانون برای استانداردسازی رفتار ضابطان در نظام عدالت کیفری ایران
۲۴۵	قانون
۲۴۵	جایگاه قانون در اسلام
۲۴۷	استانداردسازی در قانون

۲۵۰		قاعده قبح عقاب بلا بیان
۲۵۱		استانداردسازی در حقوق
۲۵۷		رفتار در حقوق
۲۵۹		نظریه‌ها
۲۵۹		رفتار قانون کیفری
۲۵۹		تئوری اصالت فایده
۲۶۰		تقویت و اصلاح رفتار
۲۶۰		نظریه
۲۶۲		انتقادات بر نظریه تقویت و اصلاح رفتار
۲۶۲		نظریه برابری
۲۶۳		تساهل و تسامح
۲۶۵		پلورالیسم رفتاری
۲۶۶		برخورد یا اعمال مجازات
۲۶۸		قوانین قدم اول در مسیر استاندارد سازی
۲۶۸		تدوین قانون
۲۷۰		اصول اساسی در تدوین قوانین استاندارد سازی رفتار ضابطان
۲۷۰		اصل اول - مسئله محوری
۲۷۱		اصل دوم - آینده پژوهی
۲۷۱		اصل سوم - خلاقیت و نوآوری
۲۷۱		اصل چهارم - کیفیت و عمق بخشی
۲۷۲		اصل پنجم: به هنگام بودن
۲۷۲		اصل ششم: محقق پروری و تکیه بر محققان داخلی
۲۷۲		اصل هفتم: مشارکت در پژوهش
۲۷۳		اصل هشتم: شمولیت و جامعیت
۲۷۳		اصل نهم: صرفه جویی
۲۷۳		اصل دهم: توازن و تناسب
۲۷۴		اصل یازدهم: یکپارچگی
۲۷۴		اصل دوازدهم: همکاری و تعامل
۲۷۴		اقدامات برای تدوین قوانین در راستای استانداردسازی رفتار ضابطان
۲۷۴		بررسی مشکلات قانونی استانداردسازی رفتار ضابطان
۲۷۴		اعمال تبعیض در اجرای مقررات و ضوابط
۲۷۶		ضابط بودن سربازان وظیفه
۲۷۶		مخالفان

۲۷۷	موافقان
۲۷۸	ضابطان در قانون
۲۷۸	بسیج در قانون
۲۷۸	قانون اساسی
۲۷۸	قوانین موضوعه
۲۷۹	سایر قوانین و مقررات
۲۷۹	نمونه‌هایی از قوانین در مسیر استانداردسازی رفتار ضابطان
۲۷۹	آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت قضایی از بسیج
۲۸۳	عهدنامه اخلاقی فرماندهان مدیران پلیس گامی در مسیر استانداردسازی رفتار
۲۸۷	دستورات و الزامات رفتاری و گفتاری
۲۹۰	لایحه تشکیل دادگاه عالی و نظارت انتظامی بر رفتار قضایی
۲۹۲	قانون در اروپا
۲۹۳	قانون در ایران
۲۹۳	قوه قاهره ضابطان در خدشات حقوق شهروندان
۲۹۴	فرآیند دستگیری و دغدغه‌های حقوق شهروندی
۲۹۴	کشف جرم، بازجویی و حقوق شهروندان
۲۹۷	رعایت حریم خصوصی افراد و توجه به ادلای ارزشی
۳۰۱	آزار و اذیت متهم
۳۰۱	امنیت متهمان و محکومان
۳۰۳	منابع و مآخذ

مقدمه

موضوع علم حقوق، انسان است و نحوه بهره‌مندی انسان‌ها از حقوق شهروندی، از مباحث نظام‌های حقوقی دینی و غیردینی است. حفظ کرامت و ارزش‌های والای انسان به احترام به آزادی‌های مشروع، حقوق شهروندی و رعایت اصول و ارزش‌های اسلامی در گروه‌تدابیر صحیح و عادلانه عوامل دستگاه قضائی است.

در تمام نقاط جهان در روابط بین اجتماعی اصل بر حفظ حیثیت و شأن اجتماعی افراد است؛ اما نگرانی از زمانی آغاز می‌شود که پاره‌ای از ارزش‌های منفی در جامعه رواج پیدا کند و در نتیجه حیثیت افراد مختل شود. برای حفظ حیثیت افراد، نظام‌های حاکم از طریق تصویب قوانین جزایی و تجهیز مراجع قضایی و انتظامی با عوامل نفی‌کننده حیثیت در هر جایگاه و مقامی مبارزه کرده و موارد هتک حیثیت را از جامعه می‌زدایند.

ضابطان قضایی به‌عنوان بازوی اجرایی نظام قضایی نقش مهم و قابل توجهی در دستیابی به عدالت کیفری و نزدیک شدن هر چه بیشتر به نظام کیفری مطلوب و کارآمد دارند. بر مبنای همین واقعیت است که سیستم‌های کیفری مختلف تلاش‌های گسترده‌ای برای نظام‌مندی و کنترل قانونی توأم با اقتدار آیین دادرسی کیفری و سایر قوانین به تعیین جایگاه مصادیق و حدود اختیارات ضابطان دادگستری پرداخته است.

ضابطان دادگستری در انجام وظایف خود دارای اختیاراتی هستند که می‌توانند حتی منجر به سلب آزادی شهروندان گردد به همین دلیل ضروری است که افرادی که ضابط محسوب می‌شوند و این اختیارات را دارند با حقوق شهروندی آشنا باشند. دادرسی کیفری که به روش‌های تأمین دفاع اجتماعی با رعایت حقوق فردی در مقابل بزهکاری می‌پردازد و علی‌القاعده باید بهترین شیوه‌ها را برای این امر اختصاص دهد و ارائه دهد از اهمیت بسزایی برخوردار است. روند رو به تزاید بزهکاری در جوامع و پیچیده شدن اقدامات بزهکاران در وصول به اهداف مجرمانه خود توان علمی و فنی رسانه‌ها یافته هرچه بیشتر و ممکن دادرسی کیفری را طلب می‌کند.

استاندارد سازی ایجاد وحدت رویه اساساً یک پدیده نیکو و منجر به نظم و ترتیب است. استاندارد سازی رفتار ضابطان باید به‌عنوان یکی از اهداف و اولویت‌ها و ایجاد و تقویت منش مطلوب بر اساس آموزه‌های دینی، افزایش سطح نشاط و شادابی، سلامت روانی، منزلت اجتماعی، کارکنان و خویشن‌داری مد نظر قرار گیرد. مدیران اجرایی کشور می‌باید در جنبه‌های فنی و مهندسی استاندارد سازی برنامه‌ریزی صحیحی منظور نمایند تا رفتار ضابطان در راستای افکار، اخلاق و رفتار دور از واقعیت متصور نگردد.

در نگارش این کتاب در حدّ توان و بضاعت و با بهره‌گیری از آثار و اندیشه‌های اساتید عرصه حقوق به سمت این دریای بیکران رفته و این کار را قلم‌های در برابر اساتید می‌دانیم

قدرت‌اله خسرو شاهی

فرزاد عبدی

بهار ۱۳۹۵